

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 31 de gener de 2024

Catequesi. Els vicis i les virtuts. 6. La ira

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Aquestes setmanes estem tractant el tema dels vicis i les virtuts, i avui ens aturarem a reflexionar sobre el vici de la ira. És un vici particularment tenebrós, i és potser el més simple de reconèixer des del punt de vista físic. La persona dominada per la ira difícilment aconsegueix dissimular aquest ímpetu: el reconeixes pels moviments del cos, per l'agressivitat, per la respiració agitada, per la mirada feréstega i malhumorada.

En la seva manifestació més aguda, la ira és un vici que no dona treva. Si neix d'una injustícia patida (o considerada com a tal), sovint no es desferma contra el culpable, sinó contra el primer desafortunat amb qui es troba. Hi ha homes que contenen la ira en el lloc de treball, on es mostren tranquils i compassius, però que un cop arriben a casa es tornen insuportables per a l'esposa i els fills. La ira és un vici desenfrenat: és capaç de treure'ns el son i de fer-nos maquinari contínuament la nostra ment sense que aconseguim trobar una barrera per als raonaments i pensaments.

La ira és un vici que destrueix les relacions humanes. Expressa la incapacitat d'acceptar la diversitat de l'altre, especialment quan les seves opcions vitals difereixen de les nostres. No s'atura davant els mals comportaments d'una persona, sinó que ho aboca tot a la caldera: és l'altre, l'altre tal i com és, l'altre com a tal, qui li provoca la ira i el ressentiment. Es comença per detestar el to de la seva veu, els seus gestos quotidians banals, les seves formes de raonar i de sentir.

Quan la relació arriba a aquest nivell de degeneració ja s'ha perdut la lucidesa. La ira fa perdre la lucidesa. Perquè, a vegades, una de les característiques de la ira és la de no calmar-se amb el temps. En aquests casos, fins i tot la distància i el silenci, en comptes de calmar el pes dels malentesos, els magnifiquen. Per aquest motiu, l'apòstol Pau —com hem escoltat— recomana als seus cristians que abordin immediatament el problema i intentin la reconciliació: «Que la posta de sol no us trobi encara ressentits» (Ef 4,26). És important que tot es resolgui immediatament, abans que es pongui el sol. Si durant el dia sorgeix algun malentès i dues persones deixen d'entendre's, amb la seguretat que aviat estaran allunyades, no s'ha de lliurar la nit al diable. El vici ens mantindria desperts en la foscor, rumiant les nostres raons i els errors inqualificables que mai no són nostres i sempre de l'altra persona. Així és: quan una persona està dominada per la ira, sempre diu que el problema el té l'altra persona; mai no és capaç de reconèixer els seus defectes, les seves faltes.

En el parenostre, Jesús ens fa pregar per les nostres relacions humanes, que són un terreny minat: un pla que mai no està en equilibri perfecte. En la vida hem de tractar amb persones que estan en deute amb nosaltres; de la mateixa manera, certament nosaltres no sempre hem estimat a tothom en la mesura justa. A alguns no els hem tornat l'amor que es mereixen. Tots som pecadors, tots, i tots tenim el compte amb números vermells: no ho oblideu! Per tant, tots hem d'aprendre a perdonar per a ser perdonats. Les persones no poden estar juntes si no practiquen també l'art del perdó, sempre que això sigui

humanament possible. El que contraresta la ira és la benevolència, l'amplitud de cor, la mansuetud, la paciència.

Sobre el tema de la ira s'ha de dir una darrera cosa. És un vici terrible, hem dit, que es troba a l'origen de les guerres i de la violència. El proemi de la Ilíada descriu "la ira d'Aquil·les", que serà la causa de "dols infinits". Però no tot allò que neix de la ira és dolent. Els antics eren molt conscients que hi ha una part irascible en nosaltres que no pot negar-se ni s'ha de negar. Les passions són fins a cert punt inconscients: passen, són experiències de la vida. No som responsables de la ira quan sorgeix, però sí quan es desenvolupa, sempre. I a vegades és bo que la ira es desfogui de la manera adequada. Si una persona no s'enfadés mai, si no s'indignés davant la injustícia, si no sentís res que li fes mal al cor davant l'opressió d'un dèbil, llavors significaria que aquella persona no és humana, i molt menys cristiana.

Hi ha una santa indignació, que no és la ira, sinó un moviment interior, una santa indignació. Jesús la va conèixer algunes vegades en la seva vida (cf. Mc 3,5): mai no va respondre el mal amb el mal, però la seva ànima va experimentar aquest sentiment i, en el cas dels mercaders en el Temple, va fer una acció forta i profètica, dictada no per la ira, sinó pel zel per la casa del Senyor (cf. Mt 21,12-13). Hem de distingir-ho bé: una cosa és el zel, la santa indignació, una altra cosa és la ira, que és dolenta.

Ens correspon a nosaltres, amb l'ajuda de l'Esperit Sant, trobar la mesura justa de les passions, educar-les bé per tal que s'inclinin cap al bé i no cap al mal.